

پوهنتون دعوت

معاونیت علمی

کمیته اصلی توسعه نصاب و کریکولم

پالیسی تطبیق و انکشاف نصاب تحصیلی

فهرست

3..... مقدمه

3..... ماده اول: مبنی

بخش اول

تطبیق نصاب

4 ماده دوم: فعالیت کمیته های اصلی و فرعی نصاب

4 ماده سوم: وظایف و مسئولیت های کمیته نصاب و کریکولم:

4 ماده چهارم: پلان انفرادی استادان و اولویت تطبیق نصاب

5..... ماده پنجم: تشریح کورس پالیسی

5..... ماده ششم: نظارت ارزیابی پیشرفت نصاب و مفردات درسی

5..... ماده هفتم: تطبیق نصاب های کلستر شده از طریق وزارت تحصیلات عالی

بخش دوم

انکشاف نصاب تحصیلی

6 ماده هشتم: نظر سنجی از محصلان در مورد نصاب تحصیلی

6 ماده نهم: انکشاف نصاب های تحصیلی مطابق رهنمود

6 ماده دهم: مرور دوره یی برنامه های علمی

6 ماده یازدهم: پلان مرور و انکشاف نصاب

بخش سوم

تطبیق لایحه کریدت

7..... ماده سیزدهم: اصطلاحات سیستم کریدت

7..... ماده چهاردهم: میعاد تطبیق نصاب مطابق لایحه کریدت

8..... ماده پانزدهم: تعداد کریدت ها جهت تطبیق نصاب

مقدمه

بدون شک نصاب تحصیلی برنامه های علمی در یک نهاد تحصیلی، اساسی ترین چیزی است که به وسیله آن استادان و محصلان در انکشاف جامعه سهم می گیرند و آینده روشن یک جامعه مبتنی بر نصاب تحصیلی درست می باشد که جوابگوی نیازمندی های جامعه باشد، پوهنتون دعوت تطبیق بهتر نصاب تحصیلی و انکشاف آن را شامل اهداف استراتژیک خویش ساخته و در حال حاضر با وسایل و امکانات و منابع مختلف علمی در حوزه های علوم اجتماعی و طبیعی مجهز بوده و منابع بشری فراوانی را غرض تطبیق، انکشاف و توسعه نصاب در اختیار دارد، این پوهنتون غرض تطبیق و انکشاف نصاب تحصیلی کمیته های اصلی و فرعی را در سطح پوهنتون و پوهنخی ها فعال نموده و از طرق مختلف سعی می نماید تا با تطبیق بهتر نصاب و انکشاف و توسعه آن سهم خود را در پیشرفت جامعه داشته باشد، و از آن جایی که هیچ فعالیت علمی و اکادمیک بدون داشتن پالیسی و میکانزم روشن نمی تواند، برنامه های علمی خویش را هماهنگ و به سمت اهداف استراتژیک خویش سمت و سو بدهد، به همین منظور، کمیته اصلی توسعه نصاب و کریکولم، پالیسی ذیل را ترتیب داده است که حسب پلان و برنامه آن را تطبیق می نماید:

این پالیسی دارای سه فصل و () ماده می باشد و پس از منظوری شورای علمی پوهنتون قابل تطبیق می باشد.

ماده اول: مبنی

این پالیسی به اساس لوایح و مقررات وزارت تحصیلات عالی و صراحت پلان استراتژیک پوهنتون دعوت ترتیب گردیده که در آن تطبیق بهتر نصاب تحصیلی و انکشاف آن از اهداف استراتژیک شمرده شده است.

بخش اول

تطبیق نصاب

ماده دوم: فعالیت کمیته های اصلی و فرعی نصاب

در حال کمیته اصلی نصاب و کمیته های فرعی در هر پوهنخی فعال می باشند و هر کدام مطابق لایحه وظایف خویش از تطبیق و انکشاف نصاب تحصیلی، نظارت می نمایند، اداره پوهنتون دعوت از طریق کمیته اصلی تضمین کیفیت، کمیته های نصاب را مطابق پلان نظارتی خویش ارزیابی می نماید و به این طریق کمیته های اصلی و فرعی غرض تطبیق و انکشاف نصاب بسیج می شوند.

ماده سوم: وظایف و مسؤلیت های کمیته نصاب و کریکولم:

کمیته های نصاب غرض تطبیق و انکشاف نصاب تحصیلی، فعالیت های ذیل را انجام می دهند:

1. ترتیب پلان سالانه برای فعالیت های پیش بینی شده کمیته نصاب و کریکولم؛
2. آگاهی دهی اعضای هیئت تدریس و محصلان راجع به اهمیت نصاب و انکشاف کریکولم های درسی؛
3. تحت مطالعه قرار دادن برنامه های مختلف پوهنخی ها برای بررسی برنامه های درسی؛
4. تقدیم راه های حل عملی مناسب برای مشکلات احتمالی در نصاب، کریکولم و مفردات درسی؛
5. انکشاف ونو آوری مناسب و معقول در پلان های درسی، نصاب و کریکولم ها؛
6. تعقیب و پی گیری فعالیت های عامه اکادمیک و نشاطات فرهنگی مربوط به انکشاف نصاب و کریکولم های درسی؛
7. گنجاندن موارد سهم گیری در انکشاف جامعه در نصاب، کریکولم و مفردات درسی؛
8. نظارت از تطبیق پلان انکشاف و نوسازی کریکولم؛
9. تدویر مجالس برای ارزیابی نصاب و کریکولم؛
10. همکاری با پوهنخی در انجام نظارت سالانه برنامه های علمی؛
11. سهم گیری در مرور دوره یی برنامه های علمی؛
12. و انجام سایر کارهایی متعلق به انکشاف نصاب و کریکولم،

ماده چهارم: پلان انفرادی استادان و اولویت تطبیق نصاب

- 1- دیپارتمنت ها در آغاز هر سمستر تحصیلی، استادان را مکلف می سازند تا پلان انفرادی خویش را که در آن تطبیق نصاب یکی از اهداف مهم باشد، ارائه نمایند.
- 2- استادان و دیپارتمنت های مربوط مکلف به ترتیب و اعلام کورس های قابل ارائه با پالیسی کورس برای هر مضمون قبل از شروع سمستر میباشند. در پالیسی کورس باید استادان مربوطه، عناوین و مفردات برنامه یی درسی، روش پیشبرد درس، روش ارزیابی و دیگر معلومات ضروری را ارائه نمایند.

ماده پنجم: تشریح کورس پالیسی

- 1- استادان از طریق پلان های انفرادی خویش، کورس پالیسی و مفردات درسی شان را در هفته اول تدریس ارایه می نمایند و از طریق گروه ها و مجموعه ها در اختیار محصلان قرار می دهند تا از آن به طور کامل آگاهی داشته باشند.
- 2- در پیشبرد کورس پالیسی، به اساس میتود شاگرد محوری و سهم گیری و فعالیت محصل انکشاف داده شود. به این منظور استادان مطابق لایحه اعضای کادر علمی از ارائه لکچر، تدویر مناقشات، ارائه ی سیمینارها، کارهای عملی، لابراتواری و کارهای خانگی استفاده نمایند.

ماده ششم: نظارت ارزیابی پیشرفت نصاب و مفردات درسی

1. ارزیابی از پیشرفت نصاب و مفردات درسی هر مضمون در هر سمستر قبل از امتحانات وسطی و نهایی، صورت می گیرد.
2. مدیریت های تدریسی یا آمران دیپارتمنت ها در آخرین هفته تدریس، فورم ارزیابی مفردات تدریس را به نماینده محصلان در هر صنف می دهند تا آن را خانه پری نمایند.
3. در این ارزیابی کورس پالیسی استاد با آخرین درس تطبیق داده می شود در صورتیکه مفردات درسی استادان از هفته های معینه که قبلاً تعیین شده است پس مانده باشد با استاد مذکور از طریق پوهنچی و دیپارتمنت بار اول جلسه صورت می گیرد تا قبل از امتحانات فاینل دروس خویش را مطابق هفته های تعیین شده به اتمام برساند.
4. هرگاه استاد از پیشبرد تدریس مفردات قبلاً تعیین شده بار دوم ضعیف ارزیابی گردید، از طرف ریاست پوهنچی توصیه و در بار سوم برایش درس داده نمی شود.
5. هرچند کارمندان فعلی کتابخانه تجربه کافی در بخش کتابداری دارند، اما غرض انکشاف و توسعه کتابخانه هنگام ضرورت کارمندان و مسئولین به کتابخانه های بزرگ ملی و بین المللی اعزام می شوند تا سیستم های جدید کتابداری را به شکل مسلکی بیاموزند و از آن در توسعه و انکشاف کتابخانه استفاده صورت گیرد.
6. کمیته نصاب هر پوهنچی، در هر سمستر پلان نظارت از تطبیق نصاب را تهیه نموده و مطابق آن از تطبیق نصاب اطمینان حاصل می کند و سپس به کمیته اصلی گزارش می دهد.
7. کمیته اصلی نصاب، در هر سمستر یک جدول یا گرافی مطابق گزارش های واصله از کمیته های فرعی ترتیب می دهد که نشان دهنده میزان تطبیق نصاب در هر سمستر باشد.

ماده هفتم: تطبیق نصاب های کلاستر شده از طریق وزارت تحصیلات عالی

آن عده نصاب هایی که از طریق ریاست نصاب تحصیلی وزارت محترم تحصیلات عالی، کلاستر می شوند و آن برنامه در پوهنتون دعوت جواز داشته باشد، نصاب کلاستر شده از سمستر اول قابل تطبیق می باشد، و برای سمستر های برحال یا نصاب قبلی تطبیق می گردد و اگر مدت آن سپری شده باشد، نصاب جدید از طرف کمیته نصاب ترتیب و عملی می گردد.

بخش دوم

انکشاف نصاب تحصیلی

نصاب تحصیلی نیاز به انکشاف و توسعه دارد، پوهنتون دعوت مطابق رهنمود ها و طرز العمل های وزارت تحصیلات عالی نصاب تحصیلی خویش را حسب ذیل انکشاف و توسعه می بخشد:

ماده هشتم: نظر سنجی از محصلان در مورد نصاب تحصیلی

همه ساله از طریق ارزیابی سالانه، از محصلان در مورد نصاب تحصیلی و میزان کارایی آن نظر سنجی می شود و در صورت ضرورت، کمیته نصاب بعض مضامین را که از نظر محصلان کارایی چندان نداشته باشد، تعدیل می نماید.

ماده نهم: انکشاف نصاب های تحصیلی مطابق رهنمود

1. یک نصاب تحصیلی حد اکثر، پنج سال کاربرد دارد، بنا بر این هرگاه مدت تطبیق یک نصاب تحصیلی سپری شد، نصاب تحصیلی جدید در صورتی که از طرف وزارت تحصیلات عالی کلاستر نشده باشد، مطابق رهنمود انکشاف نصاب تحصیلی تجدید و توسعه می یابد.
2. البته رهنمود انکشاف تحصیلی وزارت تحصیلات عالی در برنامه های لیسانس و ماستری متفاوت می باشد، بنا بر این در انکشاف نصاب تحصیلی لیسانس و ماستری از رهنمود های ویژه کار گرفته می شود.
3. زمانی که نصاب تحصیلی مطابق رهنمود از طریق کمیته های نصاب تدوین گردید، به شورای علمی فرستاده می شود و پس از تصویب شورای علمی به ریاست نصاب ارسال می گردد.
4. هرگاه نصاب تجدید شده از طرف ریاست نصاب تحصیلی، ملاحظه گردید، کمیته نصاب مکلف است پس از اصلاح ملاحظات و تایید معاون علمی آن را دوباره ارسال نموده و غرض تاییدی و طی مراحل آن با همکاری دیپارتمنت ها اقدام نماید.

ماده دهم: مرور دوره یی برنامه های علمی

مرور دوره یی برنامه های علمی نیز در انکشاف و توسعه نصاب، نقش اساسی دارند، بنا بر این زمانی که یک برنامه مورد مرور قرار گرفت، نظریات محصلان، فارغان و استخدام کننده گان فارغان در مورد نصاب قابل اهمیت می باشد و کمیته نصاب تحصیلی در این زمینه مکلف است، طبق لایحه در عوض مضامین قبلی، مضامین و مفردات جدید را وضع نموده و پس از تاییدی شورای علمی آن را تطبیق نماید.

ماده یازدهم: پلان مرور و انکشاف نصاب

کمیته اصلی نصاب پس از تدویر جلسه با کمیته های فرعی و نیازسنجی از برنامه های علمی، نظر به اولویت هر دیپارتمنت، پلان انکشاف نصاب را تهیه نموده و مطابق آن تلاش می کند، نصاب ها مطابق رهنمود انکشاف بیابند.

بخش سوم

تطبيق لايحه كريدت

نصاب تحصيلی پوهنتون دعوت مطابق لايحه كريدت تطبيق می گردد، به همین منظور راجع به تطبيق نصاب مطابق لايحه كريدت به موضوعات ذیل اشاره می شود:

ماده سیزدهم: اصطلاحات سیستم كريدت

- 1- **كريدت (امتیاز/ اعتبار credit):** كريدت يك واحد درسی است که بر اساس آن نصاب دوره ی تحصيلی با تفكيك سمسٹر ها و همچنان سهم هر مضمون در نصاب مذکور تعیین می شود. يك كريدت (16) ساعت درسی و یا معادل آن در يك سمسٹر میباشد.
- 2- **مضامين اساسی Basic Subjects:** به مضامين گفته میشود که آموزش آنها برای ورود به اصل رشته لازمی میباشد و تهاداب معلومات اختصاصی را تشكيل میدهد.
- 3- **مضامين حتمی تخصصی Compulsory Professional Subjects:** به مضامين رشته ای گفته می شود که ضرورت حتمی و غير قابل تعویض رشته ی تخصصی را میسازد. در بعضی پوهنتون ها این مضامين، رشته ی اصلی را تشكيل میدهد.
- 4- **مضامين اختیاری Optional Subjects:** به مضامين گفته میشود که محصل از میان چند انتخاب یا بدیل که به نحوی از انحاء به رشته تحصيلی شان ارتباط داشته و توسط پوهنخی در پروگرام تحصيلی گنجانیده شده باشد، يك یا چند مضمون آن را انتخاب مینماید. تعیین مضامين اختیاری مربوط به دیپارتمنت بوده که بعد از تأیید شورای علمی پوهنخی انتخاب می گردد.
- 5- **مضامين پوهنتون شمول:** عبارت از مضامين اند که در تمام پوهنخی های مؤسسات تحصيلات عالی تدریس میگردند (مانند ثقافت اسلامی، تاریخ معاصر، لسان خارجی، حفاظت محیط زیست، کمپیوتر) و تدریس مضمون تربیت بدنی در پوهنخی های غیر مسلکی اختیاری می باشد.
- 6- **شماره ی رمز (كود نمبر Code No):** نشانه ای متشکل از اعداد و حروف است که برای شناسایی هر مضمون و ارتباط آن با دیپارتمنت، پوهنخی و مضمون معین بکار میرود.

ماده چهاردهم: میعاد تطبيق نصاب مطابق لايحه كريدت

- 1- هر سال تحصيلی شامل دو سمسٹر میباشد و هر سمسٹر بدون امتحانات (16) ساعت درسی 50 دقیقه یی در يك سمسٹر و یا يك ساعت 50 دقیقه ای در هفته میباشد. دو ساعت تطبیقات و یا لابراتوار و یا سه ساعت ستاژ یعنی کار ساحوی معادل يك ساعت درسی محاسبه میشود.
- 2- دوره لیسانس حد اوسط چهار سال و دوره ی ماستری يك و نیم الی دو سال میباشد اما يك محصل میتواند زودتر و یا دیرتر آن را تکمیل نماید.

3- سال تحصیلی برای پوهنځی طب، بعد از از تکمیل نصاب درسی آنها تعیین می گردد.

ماده پانزدهم: تعداد کرایت ها جهت تطبیق نصاب

- 1- حد اقل کرایت ها در دوره ی لیسانس ۱۳۶ کرایت و حد اکثر آن مربوط به طول دوره تحصیلی رشته مربوطه بوده و از ۲۱ کرایت در یک سمستر تجاوز نمی نماید.
- 2- در تطبیق نصاب مضامین اساسی باید حداکثر ۳۰ فیصد، مضامین تخصصی حد اقل ۵۰ فیصد و مضامین اختیاری به شمول مضامین پوهنتون شمول ۱۲ فیصد، مونوگراف، سیمینار، ستاژ، امتحان دولتی و تکمیل پروژه ی دیپلوم ۸ فیصد مضامین دوره لیسانس را احتوا می نمایند و نمرات آن از ۱۰۰ نمره محاسبه می شود.
- 3- تعیین فهرست هر یک از کتگوری های مضامین اساسی، مضامین اختصاصی، مضامین اختیاری، مضامین پوهنتون شمول و تدوین نصاب تحصیلی از صلاحیت دیپارتمنت ها بوده و بعد از طی مراحل اکادمیک مرعی الاجراء میباشد.
- 4- یک مضمون در عین روز بیشتر از دو ساعت تدریس نمیگردد. کارهای تطبیقات استثناء در یک روز تا چهار ساعت و کارهای ساحوی میتواند روز تمام باشد.

این پالیسی غرض زمینه سازی تطبیق نصاب توسط هیئت مؤلف از طرف کمیته نصاب ترتیب گردید و پس از مرور در جلسه شماره پروتوکول () مؤرخ / / 1401 کمیته اصلی نصاب به شورای علمی پوهنتون راجع گردید و در جلسه شماره پروتوکول () مؤرخ / / 1401 مورد تصویب قرار گرفت.

دكتور عنایت الله خلیل هدف

معاون علمی و آمر کمیته اصلی توسعه نصاب و کریکولم